

VIDENSCENTER PÅ ÆLDREOMRÅDET
Elektronisk nyhedsbrev
AKTUELLE NOTER NR. 8
21. APRIL 2006

INDHOLD:

S: Mere tid til omsorg
R ønsker bred velfærdsaftale
Tvunget af sygdom
Flere private plejehjem
Danskerne er arbejdsnarkomaner
Gigtpatienter venter i årevis
Pensionsindbetalinger tæt på 100 mia.
Øget samarbejde og mindre vold
Boom i bofællesskaber
Skattestop udhuler efterløn
Kvinder rammes af pensionsændring
Ældre ønsker aktiv alderdom

Mange ældre it-medarbejdere Døvblindes antal højt Ældre spises af med vikarer

S: Mere tid til omsorg

Socialdemokraterne ønsker en mere værdig ældrepleje. I det nye udspil fra partiformanden, Helle Thorning-Schmidt, med titlen 'Samling om fornyelse' bydes der ind med omsorgstid til de svagest og mest ensomme ældre. De ældre skal også have indflydelse på, hvordan tiden til hjemmehjælp bruges, og der skal være større regelmæssighed i ældreplejen og mere omsorg og tid til den enkelte. Endvidere foreslås det i udspillet, at der skal laves standarder for god kvalitet af mad til ældre, og at det skal sikres, at ældre kan deltage i fritids- og samfundslivet med særlig vægt på foreningsarbejde. Endelig skal der være færre stregkoder i hjemmeplejen, og denne skal styrkes gennem moderne ledelsesprincipper. Bedre og mere hjemmehjælp til ensomme ældre beregnede Ældre Sagen allerede ved sidste valg ville koste ekstra 600 mio. kr.

I udspillet, der lægger vægt på klassiske socialdemokratiske dyder og værdier og er med til at trække partiet til venstre, er der også sundhedsmål: Danskernes middelalder og helbredelse af kræftpatienter skal op blandt EU's tre højeste, der skal være konkrete mål for sundhedsfremme og sammenhængende patientforløb med én sundhedsfaglig kontaktperson. Endvidere skal der sikres bedre anvendelse af ny medicin, der skal være tilbud om et årligt sundhedstest af alle, antallet af sygehusinfektioner skal i første omgang halveres, og der skal være garanti for hurtig genoptræning af høj kvalitet. I papiret lægges der vægt på, at dårlig hygiejne betyder, at 80.000 årligt får en infektion, mens de ligger på sygehuset. Det pointeres også, at der skal være mere fokus på svage, medicinske og kronisk syge patienter.

Også den offentlige sektor skal moderniseres. Der skal – som noget nyt for Socialdemokraterne – være mulighed for tilkøbsydelse i alle kommuner. Nedslidning og sygefravær i sektoren skal halveres, antallet af etniske ansatte fordobles, der skal indføres seniorpolitik og der skal opstilles præcise retningslinjer for borgernes og de ansattes rettigheder. Der skal også være metodefrihed, men resultaterne skal kunne dokumenteres.

Reaktionerne i Folketinget har været forbeholdne, og der spørges til, hvad det vil koste. For der er ingen beløb sat på det socialdemokratiske oplæg. Der er heller intet bud på, hvor de ekstra hænder i den offentlige sektor skal komme fra. Endelig accepterer Socialdemokraterne skattestoppet, hvilket især

fagforeningerne vender sig imod. Med oplægget vil partiet tegne sig som det, der er bedst til velfærd og til at bekæmpe ulighed. Partiet har ikke anført, hvornår de mange løfter kan indfris, men henviser til de kommende finanslovsforhandlinger.

Regeringspartierne vil have tal på bordet og har sendt en byge af spørgsmål til finansminister Thor Pedersen, der bliver bedt om at regne ud, hvad det koster med et årligt sundhedstjek til alle danskere, bedre hjemmehjælp m.v.

Kilder: Politiken 10. 11. og 12.4., Berlingske 10.4., Morgenavisen Jyllands-Posten 10.4.2006.

R ønsker bred velfærdsaftale

Selv om de radikale har brudt med Socialdemokratiet i forhold til et kommende regeringssamarbejde, mener Marianne Jelved godt, at de to partier kan samarbejde om en velfærdsreform. "Vi vil samarbejde med både S og Dansk Folkeparti, fordi vi mener, det er vigtigt, at der kommer en bred politisk aftale om forhold som tilbagetræningsalder og efterlønsreformer". Partiet ønsker at bryde med blokpolitikken og tog et ønske om skattereformer med til forhandlingerne. Det blev dog hurtigt jordet af økonomi- og erhvervsminister Bendt Bendtsen og finansminister Thor Pedersen.

Kilde: Politiken 8.3.2006.

Tvunget af sygdom

Lønmodtagere, der går på efterløn som 60-årige, har markant dårligere helbred end de 60-årige, der bliver på arbejdsmarkedet. Og de har dobbelt så mange sygedage, fremgår det af en undersøgelse, der er foretaget af velfærdsforsker Per H. Jensen, Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning på Aalborg Universitet. Beregningerne er foretaget over de seneste fem år og på baggrund af tal fra Danmarks Statistik.

"Det, man har overset, er, at efterlønnen har bidraget til at fastholde mange på arbejdsmarkedet. Det kan for eksempel være en halvt invalideret 58-årig, der kunne vælge at søge førtids- eller invalidepension, men som vælger at kæmpe sig igennem de sidste to år, fordi det er mere værdigt at slutte arbejdslivet på efterløn", siger han.

Ifølge en ny meningsmåling fra Catinét vil 45,6 pct. af borgerne gerne beholde de nuværende muligheder for at stoppe på arbejdsmarkedet, når de fylder 60 år. Kun 15,2 pct. er tilhængere af regeringens forslag om at hæve efterlønsalderen

til 63 år.

Kilder: Information 8. og 11.4. samt Børsen 11.4.2006.

Flere private plejehjem

Socialminister Eva Kjer Hansen mener, at der skal skabes mulighed for flere private plejehjem. Forslaget skal være med til at øge kvaliteten i hjemmeplejen. "De ældre får ret til at vælge det private plejehjem, uden at kommunen kan modsætte sig. Vi har tidligere fået frit valg mellem det private og offentlige inden for hjemmehjælp og børnepasning. Dette lovforslag skal ses som en fortsættelse af denne udvikling", siger ministeren. De private plejehjem må dog ikke være dyrere end de kommunale.

Kilde: Morgenavisen Jyllands-Posten 10.4.2006.

Danskerne er arbejdsnarkomaner

Næsten hver anden dansker – 47 pct. - arbejder over uden at få betaling for det, og hver fjerde arbejder over hjemme næsten hver eneste dag i ugen. Det fremgår af en stor undersøgelse af danskernes arbejdsliv, foretaget af analyseinstituttet Webpol for Politiken. På mange måder yder danskerne som selvstændige, men får stadig kun løn som lønmodtagere. Mens de unge småbørnsforældre stresser rundt, har mange ældre masser af tid, masser af penge og masser af overskud. Så hvorfor ikke lade de stærke ældre hjælpe de stressede unge, spørger formanden for Familiekommision, dr. jur. Linda Nielsen, Københavns Universitet. Hun peger på den store gruppe ældre, der gerne vil være til gavn, og som også har tiden og helbredet til det. Hun foreslår, at de stærke ældre knyttes til forskellige familier – og ikke kun til deres egen. I forvejen træder 44 pct. af de 65-69-årige til, når børnebørnene blive syge.

Se også det seneste nummer af videnscentrets tidsskrift Aldernes nye sider, der har et tema om bedsteforældre.

Kilder: Politiken 10.4. og Fyens Stiftstidende 11.4. 2006.

Gigtpatienter venter i årevis

På Aalborg Sygehus risikerer ventetiden for gigtpatienter at komme op på intet mindre end 13 år, fremgår det af oplysninger fra hospitalet. Det skyldes mangel på specialister. Også tidligere har der været problemer for gigtpatienter i det nordjyske. På Vendsyssel Sygehus har patienterne måtte vente i op til fem år på at få behandling.

Der er dog også positive toner: Et internationalt anerkendt system, der skal sikre mere korrekt diagnostik og bedre overvågning af sygdommen rygsøjlegigt, skal nu udvikles i Århus. Overlæge, dr. med. Anne Grethe Jurik, Radiologisk afdeling på Århus Sygehus, har netop modtaget knap 115.000 kr. fra Gigtforeningen til projektet. Rygsøjlegigt, der angriber korsbensleddene og ryggens led, er lige så hyppig som leddegigt og omfatter bl.a. Morbus Bechterew og psoriasisgigt. Det konkrete projekt er en opfølgning på en undersøgelse af ca. 130 patienter, som for flere år siden blev undersøgt med bl.a. MR-skanning af korsbensleddene. Efter to-syv års opfølgning forventes det, at man nu kan foretage en sikker opdeling af de forskellige typer rygsøjlegigt, der kan bruges til et internationalt klassifikationssystem.

Kilder: DR Regioner 10. og JPKøbenhavn 19.4.2006.

Pensionsindbetalinger tæt på 100 mia.

Pensionsindbetalingerne er steget markant i den seneste tid, viser tal fra Pensionsdanmark. Branchen har oplevet en stigning på 15 pct. for hele året, og i det seneste år er der blevet indbetalt ikke mindre end 92 mia. kr. til pensionskasserne. "Stigningen skyldes måske allermest, at indbetalingerne fra mange 50-60-årige boomer. De har ikke rigtig haft tryk på deres arbejdsmarkedspensioner, så de har noget, de skal indhente. Men der har generelt også været pæne lønstigninger inden for nogle faggrupper, og hvis de vil opretholde deres levestandard som pensionister, kan det spille ind på, at de øger deres indbetalinger", siger Thune Søndergaard, der er sektionschef for pensions- og formueområdet i Nordea.

Kilde: Børsen 11.4.2006.

Øget samarbejde og mindre vold

På Ceres Centrets demensafsnit i Horsens kommune er antallet af indberettede voldsepisoder (verbale trusler om slag, spytning, spark m.m.) faldet fra 40 i 2004 til 8 i 2005. Faldet i voldsepisoder har flere årsager, men personalet peger især på tre medvirkende faktorer: Nye medarbejdere bliver klædt bedre på til at omgås beboere med demens gennem et introduktionsforløb. Dertil kommer, at man bruger en såkaldt makkermetode, hvor kollegerne observerer hinandens måder at omgås de demente beboere på, og derudover holder man månedlige supervisionsmøder, hvor der sker en kollegial udveksling af erfaringer og en vurdering af, om nogle ting kunne have været gjort anderledes. De nye tiltag er et led i "Projekt godt arbejdsmiljø i demensafsnittet".

Yderligere oplysninger: assisterende områdeleder for demensafsnittet, Birgit Møller telefon 7629 2835

Kilder: Lederforum 05/06 og <http://www.horsenskom.dk/default.asp?s=86&k=0&u=84&o=9&nyhed=774>. Her citeret fra videnscentrets e-nyhedsbrev DEMENS nr. 13.

Boom i bofællesskaber

Mens der for 20 år siden var 20 seniorbofællesskaber, er tallet i dag vokset til 300, og flere er på tegnebrættet i hele landet. "Vi kunne bygge dobbelt så mange her og nu, og så ville det alligevel kun fjerne ventelisterne", siger Ole Bang, konsulent i Bofællesskabsrådgivningen, der lever af at rådgive ældre, der ønsker at lave bofællesskaber. Ejendomsmæglerne beklager sig også over, at de ikke kan skaffe byggejord nok. Ifølge Ældre Sagens fremtidsstudier ønsker 20 pct. af de 45-49-årige at slå sig ned i bofællesskaber, når de bliver ældre. Og Danmark er dels det land i verden, hvor flest bor alene, dels sammen med Holland førende på bofællesskabs-området.

Kilde: Politiken 18.4.2006.

Skattestop udhuler efterløn

Regeringens skøn om, at kun 5.000 personer vil trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet ved hjælp af deres egen formue, er undervurderet, mener økonomer. Beregningerne viser nemlig, at en familie med en indtægt på 450.000 kr. kan trække sig tilbage uden at ændre på deres forbrug, hvis de belåner en friværdi på op til 1,5 mio. kr. i deres ejendom. Dette er muligt for i alt 174.000 boligejere, fordi skattestoppet har sikret en habil stigning i ejendomspriserne. Fordelene ved metoden er mange: Man undgår modregning i efterløn eller folkepension, og den private opsparing bliver forrentet i flere år. "Med en friværdi på bare 500.000 kr. kan man sagtens finansiere et par år på pension via nedsparing, idet friværdien ikke beskattes", siger cheføkonom i Danica, Jens Christian Nielsen.

Finansministeriet regner med, at ca. 200.000 borgere vil vælge efterlønnen fra i de kommende år. De nye regler, som regeringen stiller i udsigt, vil dermed få færre til at betale til efterlønsordningen. "Vi kan se af tallene, at det er de svageste, der lokkes til at droppe indbetalingen til efterlønsordningen, og dermed er det hovedsageligt de bedre stillede, der får gavn af den nye efterlønsordning, som regeringen har lagt op til", siger Socialdemokraternes formand, Helle

Thorning-Schmidt. Samtidig viser ministeriets beregninger, at 20 pct., af dem, som kunne have fået efterløn efter de nugældende regler, vil skulle have førtidspension.

Kilde: Børsen 18. og 19.4., Morgenavisen Jyllands-Posten og Information 21.4.2006.

Kvinder rammes af pensionsændring

Ægtefæller med den laveste pensionsopsparing bliver dårligere stillet, hvis det foreliggende lovforslag om deling af ægtefællers pensioner i tilfælde af skilsmisse vedtages. I følge lovforslaget skal rate- og kapitalpensioner ikke længere kunne deles, hvilket især rammer kvinderne. "Per definition har kvinder en lavere pension, og det medfører, at de bliver dårligere stillet ved dette forslag", siger advokat Birgit M. Lemvig. De nuværende regler har dog også mange fejl, idet pensionen deles ulige i forhold til den, der har betalt størstedelen.

Lidt mere om pension: Danskerne ved for lidt om deres pensionsopsparing til trods for, at indbetalingerne aldrig har været højere. Det viser en undersøgelse foretaget af Epinion. Kun 46 pct. kender til deres afkast, og 40 pct. kender ikke til det beløb, de vil få udbetalt som pensionister. Men omkring halvdelen udtrykker vilje til at vide mere, hvis der var mere information. "Det er med pensionsopsparing som med at danse salsa. Det er nu engang sjovere, når man kan grundtrinnene. Og det kan danskerne ikke, for vi har ikke en basisuddannelse i investering. Derfor er der mange danskere, som ikke tager ansvaret for deres egen opsparing", siger Claus Silfverberg, Dansk Aktionærforening.

Kilder: Berlingske Tidende 17.4. og Morgenavisen Jyllands-Posten 18.4.2006.

Ældre ønsker aktiv alderdom

Danskerne søger en alderdom med værdier som frihed, aktivitet og familie, viser en ny forskningsrapport fra Syddansk Universitet. De ældre vil have en aktiv alderdom med motion og samvær med børnebørnene. Rapportens forfatter, tidl. adjunkt ved Institut for Statskundskab ved universitetet, Marie Konge Nielsen, udtaler til Ritzau: "Livet er godt, hvis man er et aktivt menneske, der ikke oplever stagnation eller stilstand. Det er et opgør med rollen som den tilbagetrukne ældre, der vender ryggen til verden. Den ungdommelige ældre er blevet rollemodel".

Kilde: Urban 19.4.2006.

Mange ældre it-medarbejdere

De første it-medarbejdere, som begyndte i it-industrien for op til 30 år siden, er stadig aktive på arbejdspladsen. Det siger brancheforeningen Samdata, som har registreret en stigning i antallet af seniorer ude i it-virksomhederne og forklarer det ved, at branchen ikke er så ny længere, og at medarbejdernes alder derved følger med.

Kilde: DR Regioner 12.4.2006.

Døvblindes antal højt

Hidtil har man regnet med, at ca. 900 ældre danskere lider af både høre- og synsnedsættelse, men Videnscenter for Døvblindeblevne offentliggør nu beregninger, der konkluderer, at helt op mod 8.000-15.000 ældre er handicappede af dobbelt sansetab. Tallene er centret nået frem til ved at overføre resultater fra videnskabelige undersøgelser i bl.a. Norge og Sverige. Ofte mangler de ældre overskud til selv at søge hjælp og ender med at isolere sig i hjemmet. I flere tilfælde risikerer de fejlagtigt at blive betragtet som demente. Andre har f.eks. et høreapparat, men det er ikke justeret. Mikkel Vass, praktiserende læge og associeret forsker på Institut for Folkesundhed, siger, at mange ældre ikke gør opmærksom på generne, fordi de tror, det er en naturlig del af alderdommen. Og efterhånden som der kommer flere ældre, vil problemet vokse yderligere. Centerleder Ole E. Mortensen, Videnscenter for Døvblindeblevne, anbefaler at man bruger de forebyggende hjemmebesøg til i højere grad at tjekke den ældres hørelse og syn.

Kilde: Politiken 21.4.2006.

Ældre spises af med vikarer

Københavns Kommune anvendte i fjor over 94 mio. kr. ud af et samlet årligt budget på ca. 850 mio. kr. til at hyre vikarer fra private bureauer til at klare hjemmehjælpsopgaverne hos de ældre. Det skyldes et stort sygefravær – i gennemsnit 30 dage om året – i hjemmeplejen og problemerne med at rekruttere nyt personale. “Vi oplever nogle dage, at der kan være flere vikarer på arbejde end fastansatte i de enkelte hjemmeplejegrupper”, siger fællestillidsmand for hjemmehjælperne i kommunen, Mari-Ann Petersen. Hun finder, at det er et problem for de ældre, der ønsker en fast hjemmehjælper, og at det giver et dårligt arbejdsmiljø, fordi de faste medarbejdere oftest må tage

---

Aktuelle Noter lægges efter udsendelsen på vor hjemmeside – <http://www.aeldreviden.dk> – hvor man også kan søge på noter, der tidligere har været bragt.

Framelding: <mailto:noterlist-off@aeldreviden.dk>

Tilmelding: <mailto:noterlist-on@aeldreviden.dk>

AKTUELLE NOTER, der er Videnscenter på Ældreområdet elektroniske nyhedsbrev, udsendes ca. hver 14. dag. Udvalget sker hovedsageligt efter et sagligt kriterium for, hvad der vil være væsentlig viden for vore brugere. Med AKTUELLE NOTERs korte, journalistiske form er det hensigten at skabe et nemt overblik over, hvad der sker på feltet.

Vi modtager gerne relevant materiale til brug for AKTUELLE NOTER - også fra forskere.

Du er velkommen til frit at bruge og kopiere AKTUELLE NOTER. Husk dog at kreditere Videnscenter på Ældreområdet og primærkilderne, der vil være anført under den enkelte note.

Du må også gerne opfordre andre til at tilmelde sig note-servicen.

Husk også vor hjemmeside <http://www.aeldreviden.dk> og vor direkte telefonlinje 3940 5847

Ønske om abonnement på det trykte tidsskrift 'Alderens nye sider' og andre publikationer samt henvendelser vedrørende videnscentrets arrangementer og øvrige tjenester rettes IKKE til denne mail-adresse, men til: <mailto:mail@aeldreviden.dk>

Redaktion: Anne Brockenhuus-Schack, <mailto:noter@aeldreviden.dk>

Videnscenter på Ældreområdet er en uafhængig og selvejende institution, hvis primære formål er at indsamle, bearbejde og formidle viden om forskning, forsøg og udvikling på ældreområdet. Centret arbejder for ældres ligestilling, ligebehandling og ligeværd samt for at styrke ældres muligheder for aktivitet, deltagelse, synlighed og indflydelse i samfundet - og samtidig forebygge negative konsekvenser af sygdom, svækkelse og isolation.

sig af de tungeste borgere. Vikardækningen betyder dog, at aflysningerne er tæt på 0. Mogens Taarup, der er kredsformand for Ælde Sagen i København, mener, at kommunen burde bruge de 94 mio. kr. til højere løn eller flere hjemmehjælpere i stedet for til private vikarbureauer. Sundhedsborgmester Mogens Lønborg er positiv over for ideen.

Kilde: JPKøbenhavn 19.4.2006.